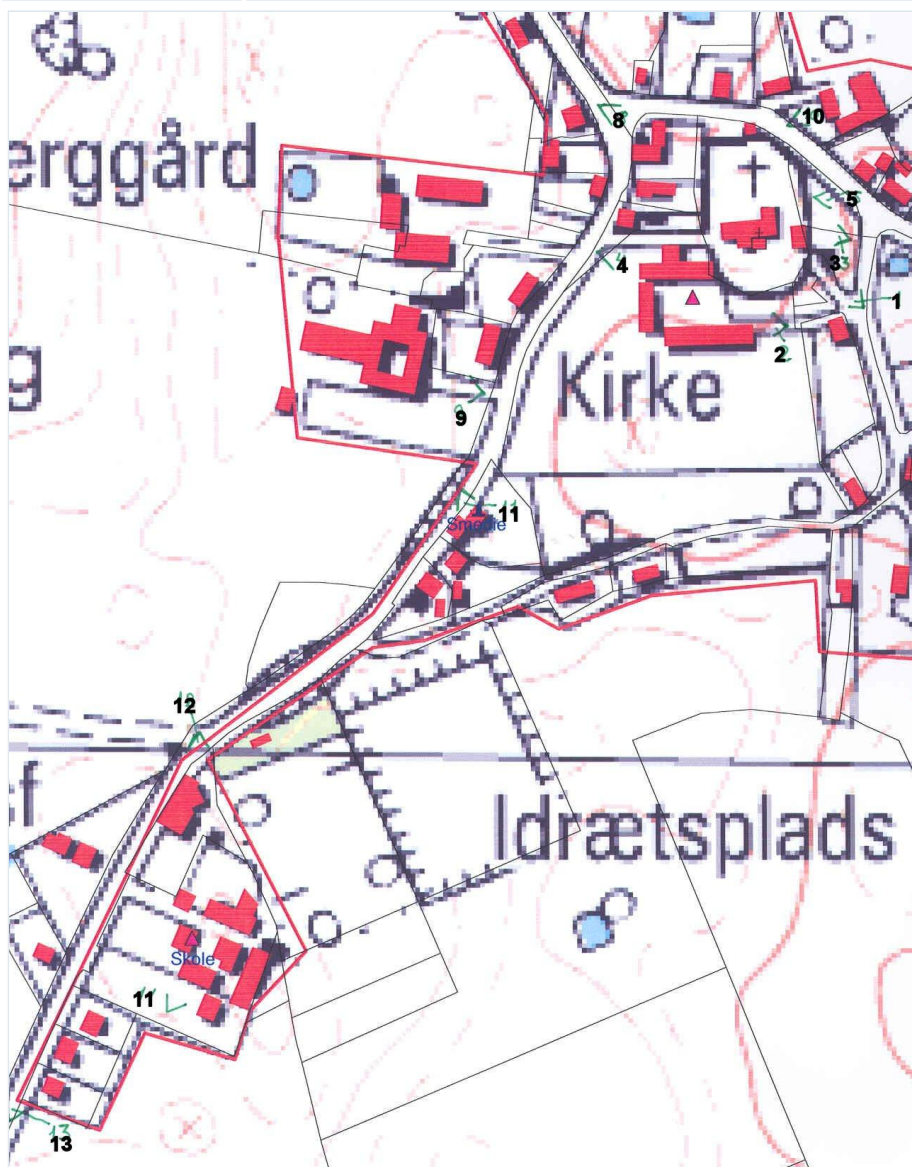

Beskrivelse af kulturmijø

339 - 4 Landsbyen Hjembæk

Beskrivelse	Byen har kun 6-7 gårde liggende i byen (26 gårde i 1682), men mange gode eksempler på gadehuse langs gaden i en karakteristisk bebyggelse omkring den højtliggende kirke med usædvanligt fine kirkeomgivelser, hvori bl. a. indgår præstegården i bindingsværk fra omkring 1700 med usædvanlig stor, bevaringsværdig præstegårdshave med gammel beplantning. En senmiddelalderlig kirkelade er indbygget i kirkegårdsmuren. De mange forskelligartede elementer i byen fra forskellige perioder spiller smukt sammen. Mod sydvest er fremvokset en lille selvstændig bydel omkring skolen fra 1906 (med senere udvidelser, nu privatskole) og forsamlingshuset (Lyskilde).
Bærende elementer	<ul style="list-style-type: none"> - den højtliggende, sognekirke med middelalderlig kirkegårdsmur, præstegården (med stor præstegårdshave) og kirkeladen, alle hvidkalkede, danner en meget fin kerne i landsbyen - kredsen af tilbageværende 3- og 4-længede gårde med bygninger fra forskellige perioder i udkanten af landsbyen, mindre gadehuse langs det gamle gadeneet samt huse på de udflyttede gårdes pladser vidner om en stor og rig landsby - en del af bygningerne med en tidligere særlig funktion kan stadig ses spredt i landsbyen, f. eks. købmandsbutikken, alderdomshjemmet og smedien - (skolebyen) med skolebygninger, lærerboliger, forsamlingshus m.v.
Eksist. bevaringstiltag	Præstegården fra omkring 1700 og den senmiddelalderlige kirkelade er fredet efter bygningsfredningsloven
Trusler/sårbarhed	<ul style="list-style-type: none"> - nedrivning eller om-, til- og nybygning af og ved huse og gårde, der ikke harmonerer med den eksisterende bebyggelse, samt manglende vedligeholdelse - fældning af de mange store, gamle træer ved gårdene og rundt om i landsbyen - ændringer i balancen mellem den tætte bykerne og udbygning langs indfaldsvejene - tilplantning eller tilgroning af de åbne marker omkring landsbyen

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra.

[Stort billede](#)

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra.

[Stort billede](#)

Foto: 1. Hjembæk kirke på sit højdedrag med præstegården til venstre og den tidligere kirkelade (med udhus) til højre, fra sydøst

[Stort billede](#)

Foto: 2. Den store fredede præstegård med stuehus og vest- og sydlænge med overkalket bindingsværk fra ca. 1700 syd for kirkegården, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 3. Den tidligere kirkelade indbygget i kirkegårdsmuren øst for kirken, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 4. Ingen tekst
[Stort billede](#)

Foto: 5. Den centrale forte foran kirkegården med gadekær (i krattet til højre), bygade og gadehuse, fra vest
[Stort billede](#)

Foto: 6. Byens tidligere alderdomshjem - nu vandrerrhjem - vest for kirke- og præstegård, fra vest

[Stort billede](#)

Foto: 7. Den østlige del af bygaden med gadehuse fra forskellige perioder, fra nordvest

[Stort billede](#)

Foto: 8. Tidligere købmandsforretning på gadehjørnet vest for kirken, fra vest

[Stort billede](#)

Foto: 9. Æn af de få tilbageværende gårde i landsbyen beliggende lidt tilbagetrukket fra gaden vest for kirken, fra øst

[Stort billede](#)

Foto: 10. Harmonisk grundmuret stuehus til mindre gård nordøst for kirken, fra vest
[Stort billede](#)

Foto: 11. Tidligere smedie i landsbyens sydvestlige udkant, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 12. Skolen (opført 1906 med senere til- og ombygninger, nu efterskole) i den lille bebyggelse omkring skole og forsamlingshus sydvest for landsbyen, fra sydvest
[Stort billede](#)

Foto: 13. Forsamlingshuset i den lille bebyggelse sydvest for den gamle landsby, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 14. Mindre beboelseshuse i bebyggelsen omkring skole og forsamlingshus sydvest for landsbyen, fra sydvest
[Stort billede](#)

Foto: 15. Landsbyen Hjembæk med den højtliggende kirke og mange gamle træer i og omkring byen, fra øst
[Stort billede](#)